

Veelgestelde vragen project 'Beek(dal)herstel Amerdiep'

augustus 2023

Projectgebied

Klopt het dat er onderscheid wordt gemaakt tussen het laten meanderen van het Amerdiep vanaf het Grolloërdiep naar de brug op de straat Amen-Grolloo (het plangebied) en het verwijderen van het nieuwe diep aan de noordzijde van genoemde weg?

Dat klopt. Wij zien de afsluiting van het nieuwe diep als een koppelkans. Dit loopt door tot de stuw net ten noordwesten van de Holtenweg, benedenstrooms van waar de oorspronkelijke, meanderende loop en het nieuwe diep weer bij elkaar komen. Op dit moment lijkt dit mogelijk, maar het zal blijken in de planvorming.

Zie <https://www.hunzeenaas.nl/app/uploads/2022/09/Kaart-plangebied.pdf> voor de kaart van het plangebied.

Is het de bedoeling dat het plan nog verder wordt uitgebreid richting Ekehaar tot aan de N33 en kan ook aangegeven worden waar dit eventueel van af hangt?

Nee, dat is geen onderdeel van dit project.

Grondwaterpeil

Veel inwoners zijn bezorgd over de effecten van de plannen op de bestaande waterhuishouding. Zij ervaren nu regelmatig overlast. Wat gaat dit project daaraan doen?

De effecten van het ontwerp op de waterhuishouding worden berekend in het voorlopig ontwerp (in de VO-fase). Ook analyseren en bespreken we in keukentafelgesprekken met de verschillende omwonenden die in de huidige situatie waterhuishoudkundige problemen ervaren of en hoe we die binnen het project kunnen oplossen.

Wat is de kans op verhoging van het grondwaterpeil?

Uitgangspunt is dat percelen buiten het plangebied geen nadelige effecten van de aanpassingen in het plangebied mogen hebben. We zullen een ontwerp maken, de verwachte oppervlaktewaterpeilveranderingen berekenen en een analyse maken van de verwachte grondwaterpeilveranderingen. Nadelige effecten buiten het plangebied die hieruit voortkomen worden voorkomen of gecompenseerd binnen het inrichtingsplan, in overleg met de betreffende eigenaren.

Zijn de grondwaterstanden voor ieder inzichtelijk? Wordt er een nulmeting gedaan?

De metingen van alle grondwaterpeilbuizen in en rondom het Amerdiep zijn nu al opvraagbaar. Dit maken we binnenkort nog inzichtelijk via onze website. Het gaat om peilbuizen van Staatsbosbeheer, provincie en waterschap, waaronder de peilbuizen die we in het voorjaar voor dit project hebben geplaatst in overleg met grondeigenaren. De peilbuizen worden minstens tot 5 jaar na inrichting operationeel gehouden. De link naar de website wordt gedeeld wanneer deze beschikbaar is.

Voor de kanalisatie van het Amerdiep bestond het huidige Holmers-Halkenbroek nog niet. Is duidelijk welke invloed Holmers-Halkenbroek heeft op het onderhavige plan om het aansluitende Amerdiep weer te laten meanderen?

Vanuit het huidige project mogen er geen nadelige gevolgen zijn buiten het plangebied. Het streven is om bestaande te verwachten hydrologische knelpunten in de omgeving van het project

Amerdiep zo veel mogelijk binnen het plan voor Amerdiep op te lossen. Indien mogelijk nemen we ook bestaande problematiek, die men in en rondom het beekdal ervaart, mee in dit plan.

Is het de bedoeling dat door de verwijdering van de stuwen een lagere grondwaterstand gaat optreden? Of wordt ten behoeve van de landbouw de inzet van stuwen of andere middelen om voldoende water vast te houden overwogen?

Vooralsnog verwachten we niet dat er een verdrogend effect zal ontstaan. Bij de hermeandering zal er een relatief ondiep beekprofiel worden gehanteerd waardoor, ook toekomstige zomerwaterstanden naar verwachting niet lager zullen worden dan huidige zomerwaterstanden. Gevolgen van de inrichtingsmaatregelen voor waterpeilen worden onderzocht en in kaart gebracht tijdens het planvormingsproces.

Afwatering

Is het de bedoeling om de nieuwe meanderende beek ondieper te maken dan de oorspronkelijke beek die is gekanaliseerd? Worden eventuele afwateringsproblemen die daardoor mogelijk ontstaan opgelost binnen het project? Ook buiten het plangebied?

Het Amerdiep zal ondieper worden. Dit mag niet leiden tot afwateringsproblemen voor omliggende gebieden. Dit geeft een grens tot hoe ver we kunnen gaan met de herinrichting van de beek. Wij toetsen het ontwerp om zeker te stellen dat we aan deze randvoorwaarde blijven voldoen.

Waar blijft het water uit de sloten die nu afwateren op het nieuwe diep, als het nieuwe diep verdwijnt?

Dit moet nog nader worden uitgewerkt en gevisualiseerd in het ontwerpproces. Herstel van afwatering naar het oude Amerdiep is daarbij ook als optie in beeld. Naar verwachting zal dit in de voorontwerp fase (VO-fase) uitgewerkt worden.

Agrarische, natuur-, archeologische en belevingswaarden

Volgens het bestemmingsplan heeft het hele gebied rond het Amerdiep naast een agrarische of natuurbestemming ook een archeologische bestemming. Dit geeft beperkingen voor het veranderen van de bodem. Het weer laten meanderen van het Amerdiep brengt graafwerk met zich mee. Hoe denkt het projectteam te voldoen aan deze regels?

Archeologische waarden zijn altijd aan de orde bij gebiedsinrichtingsprojecten. De afwegingen en keuzes in het project zullen dan ook met respect voor deze waarden worden gemaakt. Dit vergt een goede analyse, keuzes en onderbouwing, maar is op zich geen belemmering voor een gebiedsinrichting voor natuur- en wateropgaven. Er wordt op dit moment een quickscan bestemmingsplan uitgevoerd op basis waarvan in beeld wordt gebracht wat wel en niet is toegestaan, aan welke regels moet worden voldaan, welke procedures moeten worden doorlopen en welke nadere onderzoeken moeten worden uitgevoerd.

Hoe gaat u met het grondwerk om en waar komt de grond vandaan?

Er worden verschillende graafwerkzaamheden voorzien bij de inrichting. Welke graafwerkzaamheden en dempingen dit zullen zijn, wordt in het ontwerpproces bepaald. Het streven is dempingen uit te voeren met grond dat binnen dit project vrijkomt. Of dit volledig lukt moet blijken tijdens het ontwerpproces. Vanuit duurzaamheid willen we graag zo min mogelijk grond aan- of afvoeren.

We kijken in het archief naar informatie over de aanleg van de huidige watergang. Bij het graven en ophogen van gronden wordt er zoveel mogelijk rekening gehouden met archeologische en cultuurhistorische waarden. Zowel vanuit het oogpunt van regelgeving als vanuit de omgevingswaarden die de provincie wil behouden.

Hoe voorkomt het waterschap de mogelijke gevolgen voor de flora en fauna rond het historisch waardevolle in stand gebleven Oude Amerdiep?

Een belangrijke aanleiding om dit deel als meekoppelkans te beschouwen is de versterking van waardevolle vegetatie (die daar historisch aanwezig is) door herstel van hydrologische omstandigheden die eerder ook aanwezig waren. Daarbij hebben we uitdrukkelijk aandacht voor de ecologische waarden en stemmen wij dit nauw af met de specialisten van het bevoegd gezag, de provincie.

In het noorden van het plangebied heeft een watermolen gestaan en is er een 1e nederzetting bekend. Kan hier iets mee worden gedaan binnen het project?

Dit wordt bekeken in de planvorming.

Blijft het uitzicht behouden?

De wens vanuit de omgeving om bepaalde zichtlijnen te behouden is duidelijk naar voren gekomen. Met een landschapsarchitect wordt dit nader bekeken in de planvorming.

Wordt er rekening gehouden met het mogelijkheden voor een ommetje door het gebied?

De wens vanuit de omgeving voor een wandelroute is duidelijk naar voren gekomen. Met een landschapsarchitect wordt dit nader bekeken in de planvorming.

Beheer na uitvoering project

Waar bestaat het beheer uit als het project is afgerond en wie gaat dat doen?

Hoogstwaarschijnlijk zal het waterschap de beek, als hoofdwatergang, in onderhoud houden zowel gezien het belang van goede afwatering van het achterliggende gebied als ook het belang van het in stand houden van de KRW-kwaliteiten van de hermeanderde beek. Maar hierover is nog niet een definitief besluit genomen. De als natuur in te richten gronden zullen na inrichting met een beheerplicht weer op de markt komen. Hoe dit gebeurt moet nog worden bepaald, maar zal openbaar zijn. Naar verwachting zal dit in het definitieve ontwerp (DO-fase) uitgewerkt worden.

Landbouw

Wat is het landbouwperspectief rondom het plangebied Amerdiep?

In het project wordt het uitgangspunt gehanteerd dat nadelige effecten van de plannen voor omliggende (landbouw)bedrijven worden voorkomen, verholpen en/of gecompenseerd. Tevens streven we er naar de omliggende landbouwstructuur (afwatering en perceel locaties) te verbeteren. Dit zal telkens in overleg met de directe betrokkene nader worden uitgewerkt.

Buiten het project, is hoofdzakelijk het nationale en provinciale beleid richtinggevend voor het landbouwperspectief. Hierin is het Drentse concept Programma Landelijk Gebied (DPLG) op dit moment actueel. Het DPLG zet niet alleen in op versterking van natuur, door het terugdringen van stikstofdepositie en verder herstel door water en bodem leidend te maken, maar geeft ook aan dat er perspectief moet zijn voor de landbouw. Omdat dit nieuwe beleid nog niet vast ligt, en er nog

geen bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, is nog niet duidelijk wat dit betekent voor de gebieden rondom het projectgebied Amerdiep. In 2023 en 2024 wordt het DPLG én het landbouwperspectief concreter. Dit kunt u ook volgen door de ontwikkelingen omtrent het DPLG in de gaten te houden.

Schade

Wie is schadeplichtig bij schade als gevolg van verhoging van het grondwaterpeil?

Het waterschap is (namens waterschap en provincie) aansprakelijk voor alle nadelige effecten als gevolg van de inrichting. Hieronder vallen ook nadelige grondwaterpeilstijgingen. Wij streven er naar geen nadelige effecten te veroorzaken of van tevoren ruim voldoende te compenseren in overleg met betreffende eigenaren.

Wie is schadeplichtig na inwerkingtreding en uitvoering van de plannen bij overstroming na hevige regenval in en om het plangebied? Hoe wordt dit voorkomen, gemeten, beoordeeld en afgehandeld?

Nadelige effecten van de plannen voor omliggende (landbouw)bedrijven worden voorkomen, verholpen en/of gecompenseerd binnen het inrichtingsplan.

In het algemeen geldt dat voor schade door extreme regenval op het eigen perceel eenieder zelf verantwoordelijk is en dat het aan eenieder zelf is om een afweging te maken en zich hier eventueel voor te verzekeren. Voor overstroming vanuit de watergang gelden de provinciale wateroverlastnormen (opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening) waar het waterschap zich aan dient te houden.

Echter als de schade optreedt als direct gevolg van de herinrichting van het beekdal zal artikel 7.14 lid 1 van de Waterwet van toepassing zijn:

Aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, wordt op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd.

Zie eventueel ook de Procedureverordening schadevergoeding waterschap Hunze en Aa's 2020: <https://www.hunzeenaas.nl/zelf-regelen/regelgeving/schadevergoeding/>.

Overig

In 2007 is er een initiatief geweest van grondeigenaren en de provincie met een soortgelijk plan. Op het laatste moment is dit niet doorgegaan. Waarom is dit mislukt en wat is er nu anders waardoor het wel gaat lukken?

Destijds keurde Provinciale Staten het voorstel niet goed, mede omdat er naast voorstanders ook weerstand was. In 2009 is onderzocht waarom dit toen mislukte. Conclusies en aanbevelingen daaruit nemen we mee in ons planproces. Een concreet voorbeeld is dat wij vroegtijdig (2022) met grondeigenaren om tafel zitten en belanghebbenden vroegtijdig in de gelegenheid zijn inbreng te hebben in het planproces. Daarnaast zijn in de tijd condities veranderd, zoals grondposities, beleid en bijbehorende financiële mogelijkheden.

Valt dit project onder de regelgeving van de omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2024 in werking treedt?

Dat is juist. Vooruitlopend op de invoering van 1 januari 2024 is dit project volgens de Omgevingswet opgezet. Op basis van de Omgevingswet hebben we op 22 september 2022 een Kennisgeving voornemen en participatie Planvorming Beek(dal)herstel Amerdiep gepubliceerd. Hierbij de link naar de publicatie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/wsb-2022-10553.html>.

Er zijn meerdere partijen bij dit project betrokken. Wie zijn dat en welke rollen hebben zij?
Het waterschap en de provincie hebben inrichtingsopgaven voor dit gebied en zijn formele opdrachtgevers van het project.. Als uitvoerende organisatie van de provincie is Prolander onderdeel van het projectteam. Het waterschap is namens deze partijen het eerste aanspreekpunt, verantwoordelijk voor het planproces en vervolgens voor de uitvoering van het plan. Hiernaast zitten ook Staatsbosbeheer en de gemeente in het projectteam. Zij hebben geen directe inrichtingsopgaven en zijn daarom geen opdrachtgever. Omdat het project wel raakt aan verantwoordelijkheden, bevoegdheden en belangen van de gemeente, is zij wel vertegenwoordigd in het projectteam. Haar rol is voornamelijk toetsend en waarborgen dat gemeentelijke belangen, beleid en ontwikkelingen een goede plek in het geheel krijgen. Daarmee zit de gemeente, ook als bevoegd gezag, vroegtijdig aan tafel zodat we goed en met korte lijnen op de geldende wet- en regelgeving van deze mede-overheid kunnen aansluiten. Staatsbosbeheer zit aan tafel omdat zij tevens een overheidspartij is met veel kennis en expertise op het gebied van natuurinrichtingen in De Drentsche Aa en de voorziene maatregelen voor een groot deel raken aan Staatsbosbeheer gronden.